

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.19.053.02

**Inventaris van het archief van de Organisatie
Medisch Contact, (1940) 1941-1945**

J.A.A. Bervoets

Nationaal Archief, Den Haag 1982

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Verwant materiaal.....	8
Beschikbaarheid van kopieën.....	8
Verwante archieven.....	8
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	9
1 Stukken van algemene aard.....	9
2 Stukken betreffende bijzondere onderwerpen.....	10

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Medisch Contact

Periodisering:

archiefvorming: 1941-1945

oudste stuk - jongste stuk: 1940-1945

Archiefbloknummer:

I20610

Omvang:

49 inventarisnummer(s) 0,25 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Organisatie Medisch Contact

Samenvatting van de inhoud van het archief:

In de Tweede Wereldoorlog ontstond de organisatie 'Medisch Contact' als tegenbeweging tegen maatregelen verordend door de Duitse bezetter op het gebied van gezondheidszorg. Deze organisatie trachtte op allerlei manieren de bezetter tegen te werken, bijvoorbeeld door informatie achter te houden aan de Duitse autoriteiten en protesten en sabotage van de Duitse maatregelen. Ook hield de organisatie zich bezig met de voedselsituatie van de Nederlandse bevolking.

Dit archief bevat o.a. notulen van bijeenkomsten, verslagen van verrichtingen van Medisch Contact en van afdelingen en 42 alfabetisch geordende dossiers over uiteenlopende zaken als de Arbeitseinsatz, de artsenstaking van 1943, de gezondheidstoestand in het algemeen, het Roode Kruis, etc.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Medisch Contact, nummer toegang 2.19.053.02, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Medisch Contact, 2.19.053.02, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

In 1942 verordende de Duitse bezetter dat de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst (NMBG) in het kader van de gelijkschakeling zou opgaan in de Artsenkamer. Daarop ontstond een protestbeweging onder de artsen en trad het bestuur af. Een aantal artsen vormde toen de contactgroep 'Medisch Contact' om illegaal informatie te verspreiden over de maatregelen van de bezetter en adviezen te geven over reacties. J. Roorda, H. Wamsteker en F. Wibaut vormden het secretariaat. Een groot deel van de ruim zesduizend Nederlandse artsen sloot zich bij deze contactgroep aan. Het artsenverzet hield zich bezig met de loyaliteitsverklaring, de medische keuringen op arbeidsbureaus, de positie van bedrijfsartsen, het verzet tegen de artsenkamer, de artsenstaking van 1943, protesten en sabotage van de Duitse maatregelen tegen Joodse Nederlanders (bijv. de sterilisatiemaatregelen), het niet doorgeven van informatie (over bijv. gewonde verzetsstrijders) aan de Duitse autoriteiten, de voedselsituatie van de Nederlandse bevolking, contacten met de universiteiten en het Nederlandsche Roode Kruis (NRK), verzekeringskwesties en de NSB (Medisch Front).

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is voor langere tijd in beheer, niet in eigendom verkregen.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Archief van de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der geneeskunst, nummer toegang 2.19.053.01

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1 STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

- 1** "Catalogus archief Medisch Contact", inventaris van het in 1945 aanwezige archief.
Latere ordening heeft de hier beschreven orde gewijzigd.
- 2** Notulen van bijeenkomsten en circulaires.
1944 - 1945
- 3** Verslagen van verrichtingen van Medisch Contact en van afdelingen.
1943 - 1945

2 STUKKEN BETREFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN.**4-45**

Dossiers, voorzien van letters A - Z

- 4** Dossier A1: documentatie, verzetstijdschriften e.d.
- 5** Dossier A2: de positie van artsen-ambtenaren en te geven antwoorden op hen voorgelegde loyaliteitsverklaringen.
- 6** Dossier A4: de Apothekerskamer.
- 7** Dossier A5: arbeidsbureaus en de houding van artsen die daar werkzaam zijn.
- 8** Dossier A6: Arbeitseinsatz: tewerkstelling van Nederlanders in Duitsland, onderzoek naar hun gezondheidstoestand aldaar, etc.
- 9** Dossier A7: Arbeitseinsatz: tewerkstelling van artsen in Duitsland.
- 10** Dossier A8: Arbeitseinsatz: de razzia's in de herfst van 1944.
- 11** Dossier A9: Artsenkamer, oprichting van de instelling. 1941 - 1943.
- 12** Dossier A10: Artsenstaking 1943.
- 13** Dossier A11: Artsenkamer, verplicht lidmaatschap en het daartegen gerichte artsenverzet. 1943.
- 14** Dossier C: Controlerende geneesheren: hoe zich te gedragen tegenover de Arbeitseinsatz.
- 15** Dossier D: Dierenartsenkamer.
- 16** Dossier E: Evacuaties: evacuaties uit kustgebieden i.v.m. de Atlantikwall, ondersteuning van gedupeerde artsen, verzet tegen het oppakken van evanqués voor de Arbeitseinsatz.
- 17** Dossier F: Bedrijfsartsen.
- 18** Dossier G3: Door artsen opgelegde diensten aan de Wehrmacht.
- 19** Dossier G4: Ingekomen rapporten over de ontruiming van de Joodse inrichting "Het Apeldoornsche Bosch" en medische experimenten in concentratiekampen.
- 20** Dossier G5: Gezondheidstoestand in het algemeen.
- 21** Dossier I: Raad voor de Volksgezondheid.
- 22** Dossier J: Weigering van medewerking aan controle op Joodse patiënten; sabotage van sterilisatiemaatregelen.
- 23** Dossier K1: Katholiek artsenverzet; rol van het episcopaat.
- 24** Dossier K2: Krankenkasse.
- 25** Dossier M1: Medisch Contact in bevrijd gebied. 1944.
- 26** Dossier M2: Medisch Front en de N.S. B.
- 27** Dossier M3: Medisch Contact: berichten.
Estafette-berichten zitten verspreid over alle dossiers.
- 28** Dossier N: Medisch Contact: berichtgeving vanuit bevrijd Nijmegen. 1944.
- 29** Dossier N1: Documentatie over het artsenverzet, latere krante- en tijdschriftartikelen.
- 30** Dossier N2: Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering van de Geneeskunst, bezwaren tegen de leiding.
- 31** Dossier O: Orde van de Geneeskunde in België.
- 32** Dossier Q: Methoden voor ziekenverzekering in bevrijd gebied; alternatieven voor de Krankenkasse, etc.
- 33** Dossier P: Controlerende geneesheren bij de P.T.T.
Deze betrekking werd geboycot.
- 34** Dossier R: Rusthuizen en vakantiekolonies.
- 35** Dossier R1: R.K. Artsenvereniging.
- 36** Dossier R2: Roode Kruis.
- 37** Dossier R3: Rijksverzekeringsbank.

-
- 38 Dossier S: Steunactie.
39 Dossier T: Centrale Onderlinge.
40 Dossier U: Verzet op de universiteiten.
41 Dossier IJ: Ingekomen reacties van verschillende afdelingen naar aanleiding van het aftreden van het bestuur van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst. 1941.
42 Dossier Z: Maatregelen van de bezetter ter bestrijding van geslachtsziekten; razzia's op meisjes.
43 Dossier Z1: (onduidelijk), handelt over zendingen.
44 Dossier Z2: Ziekenfondsen.
45 Dossier Z3: Ziekenhuizen.
- 46 Teksten van redevoeringen gehouden in bevrijde afdelingen van Medisch Contact. Herdenkingsredevoeringen.
- 47 Ingekomen brieven van artsen, houdende mededeling van hun verzetsactiviteiten.
- 48 Specimen van een vonnis van de Tuchtraad van de Artsenkamer, uitgesproken tegen een arts, die zich niet als lid heeft aangemeld.
1943
- 49 Zakboekje van een arts.
1940